
Kerkblad van de Remonstrantse en Doopsgezinde gemeenten in Den Haag en omstreken

Geloofskleuren

Deze meditatie schrijf ik aan mijn bureau met uitzicht op bos, duinen en zee.

In deze tijd zijn de bomen aan het verkleuren. Onwillekeurig denk ik aan de 'verkleuring' van mijn geloof door de jaren heen.

Opgevoed als traditionele menist, gedoopt bij de evangelicalen, vrijwilliger bij een doopsgezinde organisatie waar ik vrijzinnigen tegenkwam, ben ik nu een mengsel van de drie (hoofd)stromingen die je bij doopsgezinden wereldwijd waarneemt.

Dit 'mengsel' vind ik terug in de vierde vraag bij de doopliturgie in *De gemeente komt samen*.

'Verlangt u deel te krijgen aan de gemeenschap van Jezus' leerlingen...' Hier spreken volgens mij de traditionele menisten. Zij leggen de nadruk op leefregels die verband houden met de navolging van Jezus. Zij bevorderen een sterke gemeenschapszin om elkaar vast te houden in een wereld die zij als slecht ervaren. Dit leidt vaak tot terugtrekking in afgelegen gebieden.

In '...de gemeenschap van het nieuwe leven' hoor ik de evangelicaal. Doperse evangelicalen geloven ook dat de navolging van Jezus essentieel is voor christelijk leven, maar het belangrijkste is dat je Jezus aanvaardt als je persoonlijke redder van zonden (bekering). Door zijn kruisdood heeft hij de zonden van de wereld weggenomen. Zij zien het als een opdracht om de hele wereld hiervan te overtuigen.

En de vrijzinnige stroming vind ik in '...dat vrede en eenheid stichtend, binnendringt in de bestaande oude wereld'. Doperse vrijzinnigen relativeren zowel de noodzaak van vaste leefregels als de functie van de kruisdood van Jezus als verzoeningsdaad. Het gaat om het voorbeeld van Jezus in zijn leven en zijn dood. Je moet je niet afzijdig houden van 'de wereld', maar je moet je juist inzetten voor een betere wereld.

De ene keer voel ik me thuis bij de traditionele menist – zoals toen ik op een doopsgezind wereldcongres een preek in het Platduits

hoorde van een broeder uit Rusland; dit was namelijk de taal waarin gepreekt werd in de kerk van mijn ouders. Een andere keer ben ik evangelicaal, als ik me geen raad weet met wat er misgaat in mijn leven en innerlijke vernieuwing zoek. En dan weer voel ik me duidelijk (dopers) vrijzinnig, als ik bijvoorbeeld bij een debat over de integratie zit.

God zij dank, het geloof blijft niet stilstaan. De drie invalshoeken bevruchten elkaar.

ds Lydia Penner

Doopsgezinde Gemeente

Paleisstraat 8, 2514 JA Den Haag;
telefoon 070 - 360 57 11.
E-mail: doopsgezind.dh@hetnet.nl
website:www.dgdenhaag.nl
Openingstijden van de administratie
di t/m vr van 9.00 tot 12.00 uur
Giro: 137890
ABN-AMRO rek.nr.:51 39 41 185
Giro Commissie Hulpbetoon: 295263

Remonstrantse Gemeente

Laan van Meerdervoort 955
2564 AJ Den Haag;
telefoon 070 - 325 07 79
telefax 070 - 368 56 24
E-mail: remondenhaag@hetnet.nl
Website: www.remonstranten.org/den
haag
Openingstijden van de administratie
ma t/m vr van 9.00 tot 13.00 uur
Giro: 6397
Fortis bank rek.nr.: 82 25 36 994
Giro Diaconale Commissie: 155420

Redactie

Paul de Kieffe, Nigel Lamb, Lydia
Penner, Catelien Slis-van den Berge,
Joke Tupan-Kaiser, Regine
Verhoeven- Grube, Louky Welther van
Eeden, Coos Wentholt (red.secr.)

Typewerk: Margo Venema-van Doorn

Lay-out: Christine Esfahani-Redeker

Kopij kan gestuurd worden naar:

Laan van Meerdervoort 955
2564 AJ Den Haag
E-mail: remondenhaag@hetnet.nl

Sluitingsdatum kopij

decembernummer:

13 november 2005

INHOUD

Van de Kerkenraden	2/3
Van de predikant	4
Toerusting/Uytenbogaert	4/7
Diaconieën	7
Mondiaal Samenleven	7/10
DoReMini	8/9
Boekbespreking	10
Boekerijen	11
Diverse Berichten	11/12
Broederschappen	12/13
Personalía	13
Rondom de Zondag	13/14
Agenda	14/15

Doopsgezinde kerkenraad

Do-kerkenraad 29 september 2005

Op de kerkenraadsvergadering is uitgebreid stilgestaan bij de vraag over de taken van de predikant, Lydia Penner, nu de gemeente nog maar één predikant heeft.

Volgens de criteria van de ADS past bij ons ledenaantal één predikant. Toch maakt zij meer uren. De centrale vraag is hoe de gemeente haar predikant in staat kan stellen optimaal te functioneren, zonder dat zij teveel tijd kwijt is met niet-inhoudelijke taken, vooral op het organisatorische vlak. De kerkenraad vindt dit een belangrijk onderwerp en dit zal daarom besproken worden op de ALV van november.

Verheugend is te constateren dat het jeugdwerk goed loopt in onze gemeente. De kinderdienstleiding is weer goed bemenst, en er zijn dit jaar twee tienergroepen (12-14 en 15+).

Menno Meihuizen

Algemene Ledenvergadering Doopsgezinde Gemeente 22 november

Op 22 november wordt in de Doopsgezinde kerk aan de Paleisstraat 8 de Algemene Ledenvergadering gehouden. De vergadering begint om 20.00 uur. De agenda wordt van tevoren toegestuurd.

Meine Henk Klijnsma

Leden- en belangstellendenbijdrage 2005

Tot op heden heeft slechts 60% van de Do-leden en 70% van de belangstellenden hun bijdrage voor dit jaar, 2005, voldaan.

Aangezien u na de ALV in november a.s. de penningmeesterbrief 2006 zult ontvangen, verzoek ik u vriendelijk, voor **1 december 2005** allen uw bijdrage over **2005** te hebben voldaan.

Daarnaast mochten wij slechts van een zeer kleine groep Do-KREDO-lezers een vrijwillige bijdrage voor 2005 ontvangen. Zoals u weet zijn de kosten voor de Doopsgezinde Gemeente voor de vervaardiging en verzending van Kredo op jaarbasis € 35,00.

Voor uw welwillende medewerking en uw financiële ondersteuning op voorhand hartelijk dank.

namens de Do-kerkenraad
Hans Stoker, penningmeester

Opgave van uw e-mailadres aan Kerkelijk Bureau

Een groot aantal leden en belangstellenden ontvangt het Dopers Weekbericht via de e-mail.

De kerkenraad van de Doopsgezinde Gemeente wil het gebruik van e-mail binnen de gemeente sterk optimaliseren. In de praktijk blijkt dat het Kerkelijk Bureau nog zeer veel brieven, verslagen en andere documenten per post moet verzenden.

Mede in het licht van de steeds stijgende portiekosten vragen wij uw medewerking. Indien ook u de brieven, verslagen e.d. in het vervolg per e-mail wenst te ontvangen verzoeken wij u vriendelijk hiertoe een e-mail bericht te sturen aan het kerkelijk Bureau.

Dit geldt ook voor die personen die het Dopers Weekbericht al ontvangen. Wij willen niet zonder uw toestemming gebruik maken van uw e-mailadres voor andere zaken.

Indien u deel uit maakt van een groep, commissie of kring verzoeken wij u dit in de e-mail aan te geven, zodat de diverse e-mailadressen kunnen worden gerubriceerd.

Uw e-mail kunt u sturen naar: doopsgezind.dh@hetnet.nl
Hartelijk dank voor uw medewerking!

Kerkelijk Bureau Doopsgezinde Gemeente te 's-Gravenhage
Wim Loef

Remonstrantse kerkenraad

Re-kerkenraad 11 augustus 2005

- Het nieuwe programmaboekje is, naar de mening van zeer velen, bijzonder mooi geworden. Veel lof wordt toegezwaaid naar mw Ketelaar en de medewerkers van het bureau, voor het opzetten en uitvoeren van deze grote klus. Dhr Fokkens meldt dat het programmaboekje ook

beschikbaar is via internet. Het bureau meldt ook veel positieve reacties te hebben ontvangen, zelfs van mensen die sinds lange tijd niet bij een activiteit betrokken waren, maar zich nu toch weer voor een cursus willen opgeven.

- Binnenkort wordt de nieuwe huisstijl ingevoerd, zodat briefhoofden e.d. een ander uiterlijk zullen krijgen, aangepast aan de huisstijl van de Broederschap.

- Mw Rijdsdijk zal in het vervolg voor Kredo een kleine introductie maken bij het voorgaan van een gastpredikant.

- Mw Spijker zal de uitgebreide curatorenvergadering voor het prop. examen van A.J. Klok bijwonen.

- Mw Van Heijst meldt namens de Culturele Commissie dat er een ontwerpster voor de kerstkaart is gevonden; het contract is inmiddels verzonden.

- Dhr Van Laar deelt mee dat de feestcommissie druk bezig is met het opzetten van een concept-programma voor het weekend van 8/9 april 2006 i.v.m. de viering van 50 jaar Kapel West. Er zullen diverse activiteiten georganiseerd worden, zowel voor kerkgangers als voor mensen uit de directe omgeving van de kerk. Ook ligt het in de bedoeling iets voor de kinderen te organiseren.

- Mw R. Adriaanse deelt mede dat de rol van de gastvrouw bij de kerkdienst is geëvalueerd en wordt gecontinueerd.

F.J. Spijker-Lagerwey

Re-kerkenraad 8 september 2005

- Er is gesproken over de

administratieve uitschrijving van enkele leden/vrienden. Er is niet over één nacht ijs gegaan, een en ander loopt al jaren en na uitvoerig overleg is tot deze uitschrijving overgegaan.

- Twee kerkenraadsleden, dhr Romeijn en mw Van Heijst-Muller, houden zich bezig met de nieuwe letters voor de naam Remonstrantse kerk op de zijgevel van de kerk. Er is een offerte aangevraagd. De letters zouden in brons vervaardigd kunnen worden, maar ook in kunststof, wat goedkoper is.

- Er zijn enkele wijzigingen voor pagina 24 in het programma-boekje wat betreft de diensten met avondmaal. De juiste avondmaalsdiensten worden vermeld in Kredo.

- Mw Van Heijst-Muller volgt dhr Van Laar op als voorzitter van de Culturele Commissie.

- Er is een beamer aangeschaft, die gebruikt kan worden voor presentaties.

- De data voor de Algemene Vergadering in 2006 zijn 17 mei en 22 november.

- Teruggeblikt wordt op de Openingszondag, die als open en boeiend werd ervaren, met prachtige muziek.

- Inzake zijn studieverlof met als thema: burnout in het algemeen en in het bijzonder bij predikanten, deelt ds Philipp mee dat burnout niet alleen bij werkenden op de arbeidsmarkt voorkomt, maar ook bij vrijwilligers. Hoe zit het met predikanten? Hoe is het bij deze beroepsgroep te vermijden? Ds Philipp heeft hier een presentatie over gehouden in het convent van predikanten. Hij zal het onderwerp verder uitdiepen, evenals zijn tweede onderwerp: zinvol oud(er) worden.

F.J. Spijker-Lagerwey

Algemene Vergadering Remonstrantse Gemeente 23 november

De kerkenraad van de Remonstrantse Gemeente nodigt alle leden en vrienden uit voor de Algemene Vergadering op woensdag 23 november om 20.00 uur in de Remonstrantse kerk, Laan van Meerdervoort 955 te Den Haag. Wij hopen op een grote opkomst.

F.J. Spijker-Lagerwey

Van de predikant

De predikant die gevraagd wordt om de leiding te nemen bij de begrafenis van een oude en goede vriend – het overkwam mij onlangs – beseft, hoe merkwaardige deze ‘baan’ is.

Een vreemde mengeling van menszijn en professioneel zijn. Je moet kunnen geloven, zeker, maar ook kunnen zwijgen over ‘de zin van het leven’. Je moet kunnen vertrouwen zonder onbenullig te worden. Je moet kennis bezitten en bepaalde technieken beheersen, maar vooral houden van mensen. Bij die begrafenis sprak ik als een treurende vriend, en gaf mijn ‘ervaring’ me hoogstens een steuntje in de rug. Gelukkig had mijn jonggestorven vriend zelf gedichtjes geschreven. Dit bijvoorbeeld:

De boom gaat
bijna even lang mee
als ik
de boom is sterk

en ik val soms
geef mij een boom
uit het raam
en ik teken voor
zo’n tentoonstelling
van eeuwig leven

En gelukkig staan er oeroude teksten in de bijbel, die je niet begrijpt, maar waarop je terug kunt vallen:

U was het die mijn nieren vormde,
die mij weefde in de buik van mijn moeder.

Ik loof u voor het ontzaglijke wonder van mijn bestaan,
wonderbaarlijk is wat u gemaakt hebt.

Ik weet het, tot in het diepst van mijn ziel.

ds Johan Goud

Tot 1 december: herziening van de Proeve van belijden De Remonstrantse Broederschap is met een uniek project bezig.

Een jaar geleden werd door een groep van tien remonstranten – theologen - een ‘Proeve van belijden’ voorgelegd. Over die tekst is inmiddels in de meeste gemeenten en op landelijke vergaderingen gepraat. De Algemene Vergadering van Bestuur van 4 juni jl. heeft besloten dat tot 1 december aanstaande voorstellen tot wijziging kunnen worden ingediend. Daarna komt de – wellicht gewijzigde – proeve opnieuw terug in het Convent van Predikanten en tenslotte op de Algemene Vergadering in juni 2006. Voorzover ik weet is nooit eerder een belijdende tekst zo ‘interactief’ tot stand gebracht.

Ook in onze gemeente is de Proeve in allerlei verbanden intensief aan de orde geweest. In

het bijzonder de gemeenteavond van 7 juni jl. maakte dat duidelijk. Zes sprekers, gekozen uit zes gesprekskringen, gaven er hun persoonlijk antwoord op de vraag: ‘Wat geloof ikzelf? Wat vind ikzelf essentieel – en waarom?’ Hun antwoorden kunnen worden nagelezen in de brochure *Wij geloven – wat geloof ik?* die op het bureau verkrijgbaar is.

De sprekers gingen vrijwel allemaal – meer of minder inhoudelijk – op de Proeve van belijden in. Opvallend was dat ieder daarbij zijn eigen, nauwkeurig bepaalde keuzes maakte. De één stemde in met de antropologische inleiding, de ander was getroffen door wat over de Geest wordt gezegd, weer anderen herkenden zich vooral in wat over Christus of over de Eeuwige wordt beleden. En zo hoort het ook te zijn. Een remonstrantse belijdenis wil geen dictaat en keurslijf zijn, maar – om de bekende vergelijkingen uit de voorrede van de belijdenis van 1621 aan te halen - een ‘fakkel’ of ‘vuurbaken’ in de duisternis, dat wil zeggen: een *oriëntatiepunt* dat je helpt om te bepalen waar je je bevindt; een *richtingwijzer* die je persoonlijke zoektocht kan structureren; voor sommigen wellicht ook een *bron van licht*.

De tekst van de Proeve is in de brochure afgedrukt. Opvallend is onder andere het begin dat antropologisch is, dus over onszelf spreekt, maar ook het feit dat vervolgens eerst de Geest ter sprake komt (‘die al wat mensen scheidt te boven gaat’), daarna Jezus, tenslotte de Eeuwige, ‘ondoorgronde liefde, grond van ons bestaan’. Ook in het Adremnummer van juli-augustus is de tekst te vinden, met artikelen van Marius van Leeuwen, Johan Goud

en Johannes Tromp.
Commentaren en voorstellen moeten uiterlijk binnen zijn op 1 december, bij de Taakgroep theologie, p/a Nieuwegracht 27a, 3512 LC Utrecht.

namens de kerkenraad,
ds Johan Goud

Toerusting

Gemeente-avond (Do) 9 november over

'De regels van het spel'

Op 9 november wordt – al weer- een gemeente-avond gehouden.

Het thema van de avond is 'De regels van het spel'. Het is de bedoeling dat aan de hand van dit thema spelenderwijs het bredere broederschapsthema 'Vormgeven aan verbondenheid' nader wordt geëxploreerd. Vanwege deze wat onorthodoxe benadering moeten verrassende uitkomsten niet bij voorbaat worden uitgesloten. De avond begint met een inleiding van ds Lydia Penner. De avond begint om 20.00 uur en vindt plaats in de Doopsgezinde kerk aan de Paleisstraat.

Meine Henk Klijnsma

Oproep Bijbelkring Paleisstraat

De deelname aan de Bijbelkring in de Paleisstraat op de eerste woensdagavond van de maand is om

verschillende redenen uitgedund, maar de kleine groep is erg enthousiast en zou nieuwe deelnemers graag verwelkomen.

De groep heeft het Lucas-evangelie bijna uit en begint in januari 2006 aan een nieuw onderwerp: Maria Magdalena. Op deze 'minicursus' worden eerst de bijbelteksten over Maria Magdalena – en vrouwen die in de traditie met haar vereenzelvigd zijn - doorgenomen. Daarna wordt de traditie over haar besproken aan de hand van boeken, artikelen, gedichten en prenten. *Het evangelie van Maria Magdalena*, met de inleiding van J. Slavenburg, wordt gelezen en tenslotte neemt men een paar romans over haar ter hand.

Iedereen uit heel Den Haag e.o. is van harte welkom, ook als hij of zij daarnaast op een andere kring zit.

ds Lydia Penner

De wil van de Vader?

Toen ik onlangs Matteüs 10:29-33 in de Nieuwe Bijbelvertaling las, werd ik onaan- genaam verrast bij het lezen van vers 29.

Daar staat in de nieuwe vertaling: "Wat kosten twee mussen? Zo goed als niets. Maar er valt niet één dood neer als jullie **Vader het niet wil.**" (onderstreping van mij). Hier wordt dus de wil van de Vader in het geding gebracht en wie dat doet, kiest voor een bepaalde opvatting. Zo vertolkt de tekst de overtuiging, dat alles wat er plaats heeft, geschiedt volgens Gods wil. Op gezag van dit woord

worden ongelukken en rampzaligheden dan in verband gebracht met een ondoorgrondelijk Godsbestuur. Maar wie de vorige bijbelvertaling opslaat bij dit bijbelgedeelte zal iets anders lezen: "Worden niet twee mussen te koop aangeboden voor één duit? En niet één daarvan zal ter aarde vallen zonder uw Vader....Weest dan niet bevreesd: gij gaat vele mussen te boven." Hier wordt dus gezegd, dat zelfs als er zo'n nietig beestje als een musje ter aarde valt, dat niet zonder de Vader is. Zo staat het ook in de oorspronkelijke Griekse tekst: "niet zonder de Vader", en zo vertaalde ook de oude Statenvertaling. Nu kan het voorzetsel "zonder" uiteraard verschillend worden verstaan. Het kàn worden geïnterpreteerd als "zonder de wil", maar ook als "zonder dat God erbij is". Als wij ons afvragen, wat de bedoeling is, moeten wij niet alleen de tekst zelf nauwkeurig lezen, maar ook bezien in welk verband hij staat. Dan blijkt, dat ons omstreden tekstwoord staat in het verband van verzen, die beheerst worden door het enkele malen herhaalde "vreest niet". Maar als de mussen zouden neervallen omdat God het zou willen, dan zou er alle reden zijn om wèl bevreesd te zijn. Daarom kan Jezus met dit beeld van de twee musjes, die niet neervallen zonder de Vader, niet een definitief en onontkoombaar lot bedoeld hebben, maar iets goeds, een blijde boodschap: zelfs dan is God nabij en hoeveel te meer geldt dat dan wel voor de mens. Deze visie op dit gedeelte uit Matteüs wordt ondersteund door het verhaal van de musjes in het Lukas-evangelie (Lk. 12:6), waar het in een andere versie staat.

Daar is geen sprake van het neervallen of verongelukken en is de kans om Gods wil in het geding te brengen kleiner. In de afwijkende versie van Lukas krijgen de musjes vermelding als onbeduidende en haast waardeloze diertjes, die in menigte voorkwamen en het goedkoopste vleesvoedsel voor de armen waren (5 voor 2 duiten volgens Lukas), maar niet één is vergeten voor God. We komen hier een betoogtrant tegen, die bij de rabbijnen geliefd was, de zg. "licht-en-zwaar redenering". Eerst wordt iets genoemd, dat opvalt door zijn kleinheid en dan: "hoeveel te meer" om er de eigenlijke bewering mee te benadrukken, nl. dat als Gods aandacht en belangstelling al uitgaat naar het nietige musje, dat de mens dan zeker mag weten, dat God hem of haar in zijn of haar nood nabij wil zijn.

Daarom gaat de Nieuwe Bijbelvertaling fors in de fout, als zij Mt. 10:29 vertaalt als: "Maar er valt niet één (musje) dood neer als jullie Vader het niet wil". Het staat niet in de oorspronkelijke Griekse tekst en als interpretatie past het niet in dit bijbelgedeelte.

Adriaan Zwartendijk

Uytenbogaert

Studiekring

'Dialogo en Islam'

In deze studiekekring met een filosofische inslag worden twee boeken bestudeerd: van Anton Wessels (*De Koran verstaan*, 2001, 5de druk) en H.M. Vroom (*Een waaier van visies. Godsdienstfilosofie en pluralisme*, 2003).

Op de bijeenkomsten staan afwisselend de islam en de dialoog centraal.

Op de bijeenkomst van 31 januari, die voor alle belangstellenden toegankelijk is, spreekt de islamitische theoloog en publicist Abdulwahid van Bommel.

De studiekekring wordt geleid door dr Johan Goud en dr J. B.Groot Wassink.

De kring komt in november bijeen op de dinsdagavonden

1 november (islam) en

22 november (dialoog).

Aanvang: 20.00 uur.

Plaats: Remonstrantse kerk.

Gesprekskring

'Christelijke feesten'

Er bestaat een grote behoefte aan meer informatie over de ontstaansgeschiedenis en de betekenis van de grote christelijke feestdagen.

In deze kring, geleid door drs Reinhold Philipp, wordt gebruik gemaakt van het boek van Marius van Leeuwen, *Van feest naar feest* (2004).

Datum in november:

donderdagavond **3 november**, (heiligen en geloofsgetuigen).

Aanvang 20.00 uur.

Plaats: Remonstrantse kerk.

Cursus

'Bach en het kerklied'

In deze cursus, geleid door Hans Jacobi, beluisteren we hoe Bach het kerklied gebruikte als stof voor zijn onvergetelijke orgelwerken, motetten en cantates.

Het is mede aan zijn invloed te danken, dat de liederen van deze

cursus tot op de dag van vandaag gezongen worden.

De volgende liederen worden behandeld:

"Nun komm der Heiden Heiland" (L 122);

"Wie schön leuchtet der Morgenstern" (L 157);

"Christ unser Herr zum Jordan kam" (L 165).

Data: zaterdagochtenden,

5 en 19 november, 3 december.

Tijd: 10-30-13.00 uur.

Plaats: Remonstrantse kerk.

Leeskring 'Oorsprongen van het christendom'

Over de eerste drie eeuwen van de kerkgeschiedenis.

Een leeskring naar aanleiding van gedeelten uit Eginhard Meijering, *Geschiedenis van het vroege christendom. Van de jood Jezus van Nazareth tot de Romeinse keizer Constantijn*, Balans, 2004.

De kring wordt, onder leiding van dr Johan Goud, voortgezet op de woensdagen **16 en 30 november.**

Afsluiting op woensdagavond

7 december met een voor alle belangstellenden toegankelijke lezing van de auteur, dr Eginhard Meijering.

Aanvang: 20.00 uur.

Plaats: Remonstrantse kerk

Cursus

Oriëntatie Remonstranten

Een cursus van vier bijeenkomsten voor wie zich nader wil oriënteren in het geloof van de remonstranten en voor wie vriend of lid zou willen worden van de Remonstrantse Gemeente.

De cursus is begonnen met twee bijeenkomsten in oktober.
Op maandag **14 november** wordt hij voortgezet met een door dr Johan Goud geleide avond over het geloof van de remonstranten.
Aanvang: 20.00 uur.
Plaats: Remonstrantse kerk.

Debat Erik Borgman – Herman Philipse, donderdag 24 november

Een bijzondere gebeurtenis belooft het debat tussen de theoloog Erik Borgman en de filosoof Herman Philipse te worden.

Dat debat cirkelt rond de vragen: Wat is gewonnen met de verdwijning van religie? Worden mensen er redelijker, toleranter, humaner door? Of blijven ze even onverbetterlijk als ze waren – met wat minder aanleiding tot zelfbezinning dan ze hadden? In maart van dit jaar verscheen van de hand van de katholieke theoloog Erik Borgman een artikel in de Groene Amsterdammer. Borgman is hoogleraar aan de Radbouduniversiteit in Nijmegen en leidt daar het Heyendaalinstituut voor de dialoog tussen religie en cultuur. Zijn artikel heette 'Zonder geloof geen democratie' en er stonden de volgende opvallende zinnen in: "Met name de islam heeft de laatste tijd duidelijk gemaakt dat religie in belangrijke mate overgave is, onderwerping aan wat

oneindig groter is dan wat mensen kunnen bedenken of poneren, aan wat absolute eerbied en toewijding verdient. Het is moslims op verachting

komen te staan, maar ze hebben gelijk. Religieus gezien is de echte vraag van het menselijk bestaan niet 'waar ga je voor?'. Religieus gezien is de echte vraag 'waar buig je voor?', wat geeft jouw leven waarde, wat vraagt je om en dwingt je tot eerbied en toewijding. Deze nadruk op eerbied is een belangrijk."

In veel opzichten diametraal tegenovergesteld zijn de opvattingen van de filosoof Herman Philipse. Hij is universiteitshoogleraar aan de Universiteit Utrecht. In zijn *Atheïstisch manifest en De onredelijkheid van religie* (2004, 6de druk, met een voorwoord van Ayaan Hirsi Ali) verdedigt hij o.a. de stelling dat religieuze overtuigingen zich dikwijls moeilijk laten verenigen met elementair intellectueel fatsoen.

"Een democratisch land heeft er geen belang bij religieus gekleurd onderwijs te financieren, indien dit betekent dat daardoor de strategie van collectieve koppigheid wordt bevorderd. Eerder moet bij kinderen van jongs af met grote zorgvuldigheid de wetenschappelijke houding worden aangekweekt."

Philipse is een vurig verdediger van de waarden van de Verlichting: redelijkheid, wetenschappelijkheid, tolerantie. Borgman ontkent de waarde van deze waarden niet, maar pleit voor een religieuze 'verlichting van de Verlichting'. Zij gaan met elkaar in gesprek op donderdag **24 november**.

Aanvang: 20.00 uur.
Plaats: Remonstrantse kerk.
Entree: € 6,- (ooievaarspas € 3,-).

ds Johan Goud

Diaconieën

Adventsmiddag Re-kerk

Op zaterdag 17 december zal in de Remonstrantse kerk de jaarlijkse adventsmiddag weer worden gehouden.

In de december Kredo zal het volledige programma worden bekend gemaakt, maar zoals altijd zal er volop gelegenheid zijn bekende kerstliederen te zingen en te luisteren naar de korte overden-king en een voordracht. Wij roepen u op de datum vast in uw agenda te noteren. In de hal van de kerk hangt vanaf 1 december een intekenlijst. U bent allen van harte welkom.

namens de Diaconale Commissie
Henny Rijsdijk

Dinsdagmiddaginloop

8 november 14.00–16.00 uur

Onder de inspirerende leiding van mevrouw Riet van der Veen-Bijleveld gaan we deze middag kerstversiering maken!

Het is nog te vroeg om kerststukjes te maken, maar de donkere novemberdagen nodigen ons uit om schitterende, blijvende versiersels voor de feestdagen te creëren.

Mocht u in het bezit zijn van een snijmat met mesje, een schaar en hobbylijm, neemt u die spulletjes dan mee? Het is geen probleem als dat niet het geval is. In verband met de aankoop van benodigde materialen is het nodig, dat u zich voor deze middag opgeeft. Dat kunt u telefonisch tot en met uiterlijk 4 november doen bij mevrouw Van der Veen: tel. 3 63

13 37. Zoals u weet is iedereen welkom op deze middagen. Tot ziens!

Margreet Jonkers

Opbrengst collectes Remonstrantse kerk en Hoeksteenkerk

3^e collecte 1^e halfjaar t.b.v. het Haagse Straatpastoraat: € 3.103,09.

Collecte april/juni t.b.v. Stichting Mens zijn in Roemenië: € 384,64.

Collecte juli/september t.b.v. het Aandachtscentrum: € 1.313,50.

Er is een commissie in Libanon om het lot van de 'verdwenen' mensen te onderzoeken, maar hun bevindingen worden niet openbaar gemaakt.

Wij schrijven een brief aan de Syrische en Libanese autoriteiten waarin de komst van de nieuwe commissie wordt verwelkomd en er op aan wordt gedrongen dat haar bevindingen openbaar worden gemaakt.

Details over de situatie van genoemde priesters en de andere vermisten moeten worden verstrekt en de verantwoordelijken voor de 'verdwijningen' voor de rechter gebracht. Er zijn voorbeeldbrieven aanwezig.

Eta Simon Thomas

filosofische onderwerpen, maar om wat voor reden dan ook niet goed kan lezen!

Het is duidelijk dat het dus niet om een boek gaat! Ik wil u deze keer graag attenderen op een uitgave van audio-cd's. Boeiende sprekers geven daarop hoorcolleges en lezingen over allerlei interessante onderwerpen. Ik noem er een paar:

Marius van Leeuwen is te beluisteren over geschiedenis en uitleg van de bijbel, en over de betekenis van de christelijke feestdagen; Herman Philipse gaat met zevenmijlslaarzen door de geschiedenis van de wijsbegeerte en bespreekt acht grote denkers van Plato tot

Wittgenstein; Hans Jansen spreekt over de islamitische godsdienst en cultuur, met aandacht voor o.a.

de bronnen, de profeet en de recente ontwikkelingen; Maarten van Buuren neemt de luisteraar mee naar Proust en zijn roman "Op zoek naar de verloren tijd"; Maarten van Rossem bespreekt op humoristische wijze de moderne geschiedenis van de VS; Govert Shilling behandelt in een poëtische vertelling de levensloop van ons heelal; Bernard Woelderink geeft college over de geschiedenis van het Huis Oranje-Nassau.

Op dit moment zijn er twintig verschillende titels, maar er wordt gewerkt aan volgende uitgaven. Ik denk dat deze cd's ook heel geschikt kunnen zijn voor wie aan huis gebonden is of 's avonds liever niet meer de deur uitgaat. (en dus de interessante avonden in onze kerk moet missen!)

U kunt de brochure en een bijbehorende demo-cd aanvragen bij Home Academy Publishers, President Kennedylaan 19, 2517 JK Den Haag, tel. 360 76 13.

Mondiaal Samenleven

Amnesty International

**Schrijfochtend voor
gevangenen en
verdwenen mensen.**

Op maandag 14 november vindt van 10.00 tot 12.00 uur de schrijfochtend plaats in de Doopsgezinde kerk, Paleisstraat 8. Deze keer schrijven we aan autoriteiten in Indonesië, het Verenigd Koninkrijk en de landen Syrië en Libanon. In Libanon 'verdwenen' Suleiman Abu Khalil en Albert Sherfan, christelijke priesters van een klooster in Beit Meri in Libanon op 13 oktober 1990 tijdens de Libanese burgeroorlog (1975-1990). Tijdens en na deze oorlog zijn minstens 646 Libanese burgers 'verdwenen'.

Derde Wereld Tafel Do en Re

De Derde Wereld Tafel zal aanwezig zijn op de eerste en derde zondag van november in de Do-kerk en op de tweede en vierde zondag in de Re-kerk.

namens de werkgroep Mondiaal Samenleven,
Coos Wentholt

Boekbespreking

**Deze keer eens een bespreking
van een uitgave die interessant
is voor wie geïnteresseerd is in
theologische, culturele en**

De (gratis) demo-cd bevat luisterfragmenten van ongeveer 5 minuten van zestien titels.

Tineke van Royen

P.S. Na het schrijven van voorgaand stukje werd ik gewezen op de luisterboeken, uitgegeven door uitgeverij Cossee. In november wordt zelfs de eerste week van het luisterboek gehouden! Cri Stellingweg leest zelf de verhalen uit haar boek 'Grootmoeder' voor. Marjoleine de Vos vertelt sprookjes, Erik Meuleveld leest 'Een verlangen' van Louis Couperus, en zo zijn er nog een aantal titels.

Verkrijgbaar bij de boekhandel. Van harte aanbevolen.

Een mooi boek op het world wide web

Soms vind je iets prachtigs op het internet.

Daarom vestig ik graag de aandacht op de volgende website: www.egbert-codex.de

Deze gaat over een boek van meer dan 1000 jaar oud, dat bewaard wordt in de stadsbibliotheek van Trier. Normaal ligt het in de kluis, maar nu wordt het (tot 8 januari) tentoongesteld voor het publiek. Het boek, de Egbert Codex is gemaakt in het Benedictijner klooster Reichenau, een eilandje in de Bodensee. Dit klooster beleefde in de halve eeuw rond het jaar 1000 een geweldige bloeiperiode. Het had een beroemd scriptorium, waar het boek werd overgeschreven, hetgeen monnikenwerk was, want de boekdrukkunst bestond nog niet. Maar er was ook nog een beroemder atelier, waar het werd geïllustreerd met maar liefst 60

afbeeldingen, voornamelijk over het leven van Jezus. De opdrachtgever was Egbert, van 977 tot 993 aartsbisschop van Trier. Hij kwam overigens bij ons vandaan, want hij was de zoon van Dirk II, graaf van Holland. Op de site staat de nodige informatie over het boek en zijn geschiedenis, helaas wel in erg kleine lettertjes. Maar er zijn 12 afbeeldingen aan te klikken en met een klik op de video kun je het boek 'doorbladeren' onder het genot van een gezellig deuntje. Veel kijkplezier!

Nelleke Kan-van Dishoek

Boekerijen

De boekerij

De verborgen stad 115 hofjes in Den Haag, drs Botine Koopmans, redactie drs Dick Valentijn ISBN 90 77032 54 1.

Dit boek, deels in kleur uitgevoerd en van heldere tekst voorzien werd aan de vooravond van Monumentendag gepresenteerd en is sindsdien in de boekhandel verkrijgbaar.

Zaterdag 10 september 2005 Open Monumentendag in de Vermaning. "Hoe vond je het?", hoorde ik de vraag aan een van de 17 medewerkers. Het antwoord: "Aardig en goed georganiseerd."

Het draaiboek: vrijdags inrichten. Afspraak met kosten over bevoorraden keuken, uitsteken en binnenhalen OM-vlag en flyers met informatie. Regelen sleutelbeheer, opnemen en afsluiten kerk.

Bloemenarrangementen in kerkzaal, kerkenraadskamer, hal en ontmoetingsruimte, ditmaal verzorgd door Geeske Jansen. PR/info, papier en pen gereed leggen. In de kerkenraadskamer - het meubilair is industrieel erfgoed - sheets met de historie van de doopsgezinden. In de tuinkamer een tafel voor de Stichting Cultureel Beheer. Op de ovale tafel het thema uitgewerkt, (plaat)werken van en over doopsgezinden en twee albums met foto's van de laatste jaren - die naar de ervaring heeft geleerd met aandacht worden bekeken. Zaterdag treden de vrijwilligers volgens rooster aan. Gidsen voor ontvangst, rondleiding en gesprek. Een keukenstaf die overweg kan met koffiezetapparaat en vaatwasmachine. 's Morgens achtergrondmuziek van CD. Dit jaar 's middags wervende muziek van broeder Jan Eddes aan de vleugel en Martin Schouten, gitaar, beiden van het Ensemble Delicata. Rond 16.00 uur een vesper, Lydia Penner gaat voor. Dan wordt het tijd om op te ruimen. Rond 18.00 uur is het geklaard.

320 bezoekers en tot ons genoeg ook enige gemeenteleden. Er waren prettige ontmoetingen en goede gesprekken. 's Avonds thuis een enkele regel voor Kredo geschreven (sluitingsdatum kopij oktober 11 2005). in de herinne

nummer september 's Zondags kerk ren de

bloemen aan de vorige dag.
Vandaag vertoeft u wellicht met
deze regels nog even in die sfeer.
Het brood dat wij breken.
Gedichten over het Heilig
Avondmaal H. De Jong verz.
(2005), een waardevolle bundel
die de bibliotheek na de thema-
avond in maart jl. mocht
ontvangen, ISBN 90 435 1015 7
NUR 713 714.

Anneke Breevaart

Bibliotheek Remonstrantica (alles van en over remonstranten)

Aanwinsten oktober:

-Terugblik op 19 jaar NPB samen
met Frans Fockema Andreae
(2005) (aangeboden bij zijn
afscheid op 2 oktober 2005)

-Wat we nog weten: Amsterdamse
Remonstranten in de 20ste eeuw
(2005) (uitgegeven t.g.v. het 375-
jarig bestaan van de
Remonstrantse Gemeente
Amsterdam)

-J.C.A. Fetter en J.C. van
Noorden, *Jona: toneelstuk* (z.j.)

-H.P. Schim van der Loeff G.L.zn,
Uit den Russischen Heilstaat
(1921)

-A.A. Stuart, *De
gemeenschappelijke of de
afzonderlijke opsluiting?* (1857) en
*Handboek voor godsdienstleeraars
en bezoekers in gevangenissen
inzonderheid bij cellulaire
opsluiting* (1870)

-C.M. Geels, Report of the
meeting of ministers and scholars
of the Transylvanian Unitarian
Church in Romania and of the
Remonstrant Brotherhood in The
Netherlands, 18-25 april 2005
(2005) machineschrift

De bibliotheekcommissie

Diverse berichten

Attentie!

Bazar/Adventsmarkt Do-kerk

**Deze wordt niet gehouden op
de eerder gemelde datum,
maar op zaterdag 19
november 2005 van 10.30-
14.30 uur.**

De opbrengst zal bestemd worden
voor Jeugd- en Jongerenwerk. De
markt wordt gehouden in de hal
en de ontmoetingsruimte. Ditmaal
geen grote stukken, geen boeken,
paperbacks en pockets inleveren.
Er is een klein café. Wij rekenen
graag op uw fantasie en
creativiteit.

Inleveren goederen zondag 13
november voor en na de dienst en
vrijdag 18 november van 9.00-
12.00 uur.

Inrichten markt vrijdag 18
november vanaf 12.00 uur.

Medewerkers s.v.p. intekenen op
de lijst op het mededelingenbord
in de koffiekamer. Natuurlijk zien
wij uit naar bezoek op zaterdag
de 19^e. Zegt het voort!

Inlichtingen bij Annette Neervoort-
Zeylstra, tel. 355 12 96 of Anneke
Breevaart, tel. 363 55 88.

Naschrift: het bijbelgesprek dat ds
Lydia Penner op deze zaterdag
zou leiden komt te vervallen.

Anneke Breevaart

Kamerbreed Klassiek belicht twee Haagse componisten

**Dat de Stichting Kamerbreed
Klassiek niet alleen bekende
meesters uit het buitenland
aandacht schenkt wordt**

bewezen door het concert op woensdagavond 30 november a.s.

Dan brengt jong muzikaal talent,
waarvoor de stichting zich sterk
maakt, werk van de Haagse
componisten Hannah Beekhuis en
Léon Orthel.

Twee tegengestelde naturen:
Hannah Beekhuis (1889-1980),
opgeleid aan het conservatorium
in Keulen, vooral Duits georiën-
teerd, tegenover de uit Brabant
afkomstige Orthel (1905-1985),
vele jaren leraar piano en
instrumentatie aan het Koninklijk
Conservatorium te Den Haag en
vooral op Frankrijk gericht,
waarbij de invloed van Ravel
opvalt.

Er is één overeenkomst: beiden
schreven veel liederen. Deze
worden vertolkt door de sopraan
Wendy Roobol, tweedejaars
studente aan de Nieuwe Opera-
academie van het Koninklijk
Conservatorium. Verder werken
nog twee studenten aan genoemd
conservatorium mee: de celliste
Beatriz
Serrano Bertoz, die onder meer de
fraaie tweede cellosonate van
Orthel vertolkt, en pianist Stefan
Petrovic, die vooral de
begeleidingen voor zijn rekening
neemt.

Dit tweede Haagse Componisten-
concert in de Doopsgezinde Kerk
aan de Paleisstraat begint op 30
november 2005 om 20.15 uur.
Entreprijs € 10,-, studenten €
6,-.

De concerten worden financieel
mogelijk gemaakt door de
gemeente Den Haag en het
Thuiskopiefonds.

Een abonnement voor de
concerten op 30 november 2005,
25 januari, 22 februari en 29
maart 2006 kunt u bestellen op
jaapdewit@wanadoo.nl voor de
speciale prijs van € 30,-. Hiervoor
kunt u ook terecht bij de kassa.

Peter Visser

Doopsgezinde Broederschap

Van 1998 tot 2003 heeft een pauselijke delegatie gesprekken gehad met het Doopsgezind Wereldcongres over kerkgeschiedenis, theologie en de weg naar verzoening en verbetering van de verhouding tussen katholieken en doopsgezinden.

In het rapport over de gesprekken, *Called Together to Be Peacemakers*, worden de resultaten samengevat en uitgelegd. Er zijn duidelijke koppen, en iedere alinea heeft een nummer, zodat het rapport overzichtelijk is.

Het rapport is in het Engels maar wordt nog in het Nederlands vertaald door één van de deelnemers. Het is te vinden op www.oecumene.nl.

Als conclusie schrijven de deelnemers (mijn vertaling): 'Na vijf jaar te hebben samengewerkt willen wij, katholieke en doopsgezinde leden van deze dialoog, samen getuigen dat onze wederzijdse liefde voor Christus ons heeft verenigd en begeleid in onze gesprekken. Onze dialoog heeft de gezamenlijke overtuiging bevestigd dat het mogelijk is verzoening en genezing van herinneringen te ervaren. Daarom smeken wij God ons de goddelijke genade te schenken om de verhoudingen van katholieken en doopsgezinden in het verleden te genezen, en wij danken God voor de huidige beloftes om verzoening te zoeken binnen het lichaam van Christus. Samen bidden wij dat God deze nieuwe verhouding tussen onze twee geloofsfamilies wil zegenen, en dat de Heilige

Geest ons mag verlichten en vernieuwen in onze gemeenschappelijke reis op de weg naar de toekomst.'

ds Lydia Penner

Pinksteren in november?!

Maandag 14 november 10.00 uur tot vrijdag 18 november 14.00 uur.

Even losbreken uit de dagelijkse sleur. Op zoek naar wat ons bezielt, gaande houdt, gericht op natuur, zang, gebed en stilte; aansluitend op de tradities van o.a. Iona en Taizé.

Prijzen (vol pensioen): kamer met wastafel vanaf € 160,-, kamer douche/toilet vanaf € 180,-.

Ook is er nog plaats voor enkele gasten tijdens het Wandelweekend van 28 t/m 30 oktober en het Sinterklaasweekend van 3 t/m 4 december.

Informatie en opgave, bel: 072 - 509 12 74, e-mail: [info@dbhschoorl](mailto:info@dbhschoorl.nl) of bekijk onze website www.dbhschoorl.nl

Doopsgezind
Broederschapshuis Schoorl

Remonstrantse Broederschap

'Wederzijds'

De Algemene Vergadering van Beraad zal in 2006 gewijd zijn aan het actuele thema van de interreligieuze ontmoeting.

Welke mogelijkheden zijn er voor een betekenisvol contact, tegen welke barrières en grenzen lopen we aan?

Ter voorbereiding van de A.V. van Beraad worden op verschillende

plaatsen (o.a. in Dordrecht, Den Haag, Hilversum) cursussen van 2 dagdelen gehouden, waar ook leden en vrienden uit andere gemeenten welkom zijn. U hoort daarover nader.

Ook is begin september een vlugschrift verschenen, waarin op verschillende aspecten van interreligieuze ontmoeting wordt ingegaan. Na een inleiding volgen enkele artikelen over de visie op de verhouding tot andere godsdiensten in bijbel en traditie. Daarna volgt een aantal bijdragen over actuele ervaringen met interreligieuze ontmoeting: over dubbele binding, over contacten van gemeenten met moskeeën, over ervaringen van moslimstudenten in hun contact met christelijke kerken, 10 vragen van een moslim aan remonstranten. Twee artikelen over in gesprekskringen bruikbare boeken besluiten het vlugschrift. Prijs € 8,-. U kunt het bestellen bij het Landelijke Bureau: telefoon 030 231 69 70 of per e-mail: info@remonstranten.org

Personalia

Doopsgezinde Gemeente

Aan de Doopsgezinde Gemeente ontvielen door overlijden: mevrouw A.W. Segboer-Roelofsen mevrouw I. Swart

Vertrokken met attestatie: mevrouw P. Bruijn (naar Leiden)

Ingekomen met attestatie: mevrouw M.A. Maas van der Rest, (van Amersfoort)

Remonstrantse Gemeente

Aan de Remonstrantse Gemeente ontviel door overlijden: de heer J.S.A. van Hoven

Ingekomen als vriend: de heer A. van 't Hooft mevrouw H.A. van 't Hooft

Rondom de zondag

Collecte Do en Re 4e kwartaal 2005

In het vorige nummer hebben we u al e.e.a. verteld over Biblionef, de stichting die het mogelijk maakt ook kinderen in de armste landen te laten lezen.

Zo gingen vooral Engelse kinderboeken in de afgelopen periode naar 29 projecten in diverse landen, waaronder Ghana, Ethiopië, Oeganda, Tanzania, India en Tchaad. Nederlandse kinderboeken gingen naar Suriname, Curacao en Aruba.

De directeur van Biblionef, mevrouw drs Aagje van Heekeren-Koning heeft inmiddels in de Doopsgezinde kerk (9 oktober) en de Remonstrantse kerk (30 oktober) al e.e.a. over Biblionef verteld. Op 6 november gaat ze dit ook doen in de dienst in de kapel van Oldeslo.

Voor de mensen die niet de kerkdiensten kunnen bijwonen is er ook een mogelijkheid Biblionef te steunen door (onder vermelding van 'Biblionef') hun bijdrage over te maken op gironummer 295263 t.n.v. Doopsgezinde Commissie Hulpbetoon óf gironr. 155420 t.n.v. Remonstrantse Diaconale Commissie. Deze nummers staan

ook vermeld op pagina 2 van Kredo.

Riet van der Veen
Janneke Montie

Herdenking en Avondmaal in Do-kerk

Op 20 november, de laatste zondag van het kerkelijk jaar, worden leden en belangstellenden van de Doopsgezinde Gemeente herdacht die het afgelopen jaar zijn overleden.

Deze zondag wordt tevens Avondmaal gehouden zoals besloten is op de Algemene Ledenvergadering. Met deze koppeling van herdenking en Avondmaal benadrukt de Gemeente onze verbondenheid met broeders en zusters die ons zijn voorgegaan in geloof. Het koor o.l.v. Rob Borst verleent medewerking aan deze dienst. Ter voorbereiding op het Avondmaal, het volgende gebed:

*God, door de kracht van de Heilige Geest,
dring in mijn herinnering door, als ik slaap.
Elk leed dat ik ooit heb veroorzaakt, wil dat beter maken.
Elke pijn die ik ooit een ander heb aangedaan,
wil die genezen.
Alle relaties die ooit in mijn leven, door mijn toedoen, beschadigd zijn, hoewel ik me daarvan niet bewust ben geweest, wil die herstellen.*

*Maar God, als er iets is wat ik zelf moet doen,
als ik naar iemand toe moet gaan, omdat hij door mij lijdt,
roep die persoon dan terug in mijn herinnering.
Ik kies ervoor om te vergeven en ik vraag erom vergeven te worden!
Verdrijf elke bitterheid die er in mijn hart moge zijn,
en vul de ruimte die zó ontstaat met uw liefde.*

(Uit: Joke Forceville-van Rossum,
Ik geef U mijn woord – op zoek

naar gebeden, p. 56)

ds Lydia Penner
**Adventsdiensten
in de Paleisstraat**

**'Op naar Jeruzalem' is het
thema van de tweede en de
derde Adventszondag (4 en 11
december) in de Doopsgezinde
Kerk aan de Paleisstraat.**

Het thema is afgeleid uit o.a.
Jesaja 2:2-5.

De stad Jeruzalem werd door
koning David tot de hoofdstad van
Israël gemaakt toen hij haar
veroverde op de Jebusieten. Hier,
op de berg Sion, zette hij een tent
op voor 'de ark van God', waarin
de geboden bewaard waren.

Koning David probeerde op deze
manier Jeruzalem tot het centrum
van de godsdienst te maken. Dit
beleid werd verder onder zijn
zoon

Salomo voortgezet met de bouw
van de tempel. Jeruzalem werd
een pelgrimsplaats voor Joden en
anderen. De naam van de stad
betekent 'plaats van vrede'.
Jeruzalem is niet alleen voor
Joden, ook voor moslims en
christenen een symbool van de
nabijheid van God bij mensen. De
stad wordt in de Bijbel vaak
voorgesteld als een beeld van
hoop voor de toekomst. In
hoeverre is het beeld ook voor ons
nu bruikbaar? Misschien krijgt u
daar antwoord op in deze
diensten.

ds Lydia Penner

**Presentatie
door Florentien Kan**

**In augustus 2004, direct na
mijn eindexamen vertrok ik
naar (voormalig Brits) Guyana
in Zuid Amerika om een jaar
lang een totaal ander leven te**

**gaan leiden dan ik gewend
was.**

Ik koos ervoor om natuur- en
scheikunde te gaan doceren op
een middelbare school. Ik kwam
terecht op de Multilateral School
in New Amsterdam, in het oosten
van het land niet ver van de kust.
Het werd een ervaring om nooit te
vergeten, dankzij de sponsoring
door velen uit de Gemeente.
Inmiddels ben ik terug en
begonnen met mijn studie
natuurkunde in Leiden. Met veel
plezier geef ik een presentatie met
dia's over mijn jaar. Dat is op
zondag 13 november om 12.00
uur in de Doopsgezinde kerk, na
afloop van de dienst. Iedereen is
van harte welkom.

Florentien Kan

Zondagmiddaguitje

**Op zondag 27 november wil ik
naar de tentoonstelling 'hotel
te gast' in het Paleis Lange
Voorhout.**

Deze tentoonstelling geeft een
beeld van hotel Des Indes. Ik
hoop om 12.00 uur te vertrekken
vanuit de Doopsgezinde kerk en
wil na de bezichtiging hotel Des
Indes in om te zien hoe hoog de
prijzen voor een drankje zijn.

Coos Wentholt

**Agenda
Doopsgezinde Gemeente**

ds L. Penner

- * wo 2 nov 20.00 uur Do-kerk:
Bijbelkring algemeen. Onderwerp:
Lucas-evangelie
- * wo 16 nov 10.00 uur Re-kerk:
Bijbelkring West. Onderwerp:
Lucas-evangelie
- * do 24 nov 15.00 uur Bijbelkring
Benoordenhout, van Stien-
hovenstraat 19. Onderwerp:
Maria Magdalena
- * vr 25 nov 10.30 uur Bijbelkring
Mariahoeve, Ursulaland 61.
Onderwerp: Lucas-evangelie
- * vr 25 nov 12.45 uur Gebed,
Kornalijnhorst 90
- * di 29 nov 14.30 uur Ge-
sprekskring Leidschendam,
Eksterlaan 24. Onderwerp: *Van
dopers zaaigoed*

Groepen 12+ en 16+ nog niet
vastgelegd.

Agenda Remonstrantse Gemeente

Algemeen

* ma 14 nov 20.00 uur Re-kerk: Cursus Oriëntatie Remonstranten (3)

Uytenbogaert

* di 1 nov 20.00 uur Re-kerk: Studiekring Dialoog en Islam (3), thema islam
 * do 3 nov 14.00 uur Re-kerk: Meditatiekring o.l.v. ds Philipp
 * do 3 nov 20.00 uur Re-kerk: Cursus 'christelijke feesten'.
 Onderwerp: Heiligen en geloofsgetuigen
 * za 5 nov 10.30-13.00 uur Re-kerk: Cursus Bach en het kerklied (4)
 * di 8 nov 10.30 uur Re-kerk: Zenmeditatie o.l.v. ds Duinker
 * za 12 nov 10.30 uur Re-kerk: Sacred Dance
 * wo 16 nov 20.00 uur Re-kerk: Leeskring Oorsprongen van het christendom (3), pag. 237-270
 * za 19 nov 10.30-13.00 uur Re-kerk: Cursus Bach en het kerklied (5)
 * di 22 nov 10.30 uur Re-kerk: Zenmeditatie o.l.v. ds Duinker
 * di 22 nov 20.00 uur Re-kerk: Studiekring Dialoog en Islam (4), thema dialoog
 * do 24 nov 20.00 uur Re-kerk: Debat tussen Erik Borgman en Herman Philipse over 'De religie voorbij?'
 * za 26 nov Re-kerk: Sacred Dance
 * wo 30 nov Re-kerk: Leeskring

Oorsprongen van het christendom (4)

ds R.H. Esveld

* di 1 nov 14.30 uur Re-kerk: Lees- en gesprekskring Den Haag West en Vogelwijk.
 Onderwerp: 'De troost van de filosofie'; hfdst. 1: 'Impopulariteit'
 * ma 14 nov 10.00 uur Gesprekskring 'Het Sleepnet' t.h.v. mw Goedhart, Hoefbladlaan 43. Onderwerp: 'De troost van de filosofie'; hfdst. 2: Geldzorgen
 * ma 21 nov 20.00 uur Re-kerk: Bijbelcursus. Aartsvaders, Uittocht en de Tien Geboden. Genesis 17, 27, 28 en 42 t/m 45; Exodus 11 t/m 14, 19 en 20: 1-17; Deuteronomium 4: 44-49, 5: 1-10 en 6: 4-10
 * ma 28 nov Re-kerk: Grondvormen van het geloof. Vraagstukken m.b.t. de zin van ons leven. Te behandelen gesprekstof nog nader te bepalen.

ds J.F. Goud

* wo 9 nov 14.00 uur Wijkbijeen-komst Voorburg-Leidschendam, t.h.v. W.Toes, De Wickelaan 28, Leidschendam. Thema: Wederzijds – gesprek tussen de religies
 * di 15 nov 20.00 uur Valkenboskring, thv W.v.d. Berg, Sonderdanckstraat 6. Thema: over Dietrich Bonhoeffer, *Verzet en overgave*
 * wo 16 nov 20.00 uur Haagse Arminiuskring, t.h.v. Titia en Pieter Wouters-Slis, Thierenskade 134, Rijswijk.

Thema: Koninkrijk van God (o.l.v. ds Essemie van Dunné)

* do 17 nov 20.15 uur Gesprekskring Benoordenhout I, t.h.v. fam. van Royen, van Stienhovenstraat 1. Thema: nog niet bekend
 * ma 28 nov 20.15 uur Gesprekskring Den Haag Oost – Voorburg, t.h.v. Paul den Hoed, Parkweg 285, Voorburg. Thema: Th. M. van Leeuwen, *Van horen zeggen*, hoofdstuk 3, gecombineerd met Psalm 146 en Amos 5
 * di 29 nov 14.15 uur Middagkring Voorburg in de Hoeksteen-kerk. Thema: Manuela Kalsky (red.) *Moderne devoties. Vrouwen over geloven*, het derde hoofdstuk (Désanne van Brederode)
 * di 29 nov 20.15 uur Gesprekskring Benoordenhout II, t.h.v. Edo Ravoo, Pioenweg 19. Thema: *Wij geloven – wat geloven wij?*, p.164-167, gecombineerd met de brochure gemeenteavond
 * wo 30 nov 14.00 uur Gespreksgroep contactleden Voorburg-Leidschendam, t.h.v. W.Toes, de Wickelaan 28, Leidschendam. Thema: *Van feest naar feest*, pag. 49-78

ds R.F. Philipp

* vr 4 nov 10.00 uur Huize Arendsdorp: Kring Arendsdorp. Onderwerp: 'God anders?' (vanaf pag. 55)
 * ma 7 nov 14.00 uur Re-kerk: Bijbelkring. Onderwerp: het evangelie volgens Marcus 8,27 volgende
 * do 10 nov 10.30 uur Re-kerk: Ochtendkring West.

Onderwerp: 'God anders?'
(vanaf pag. 47)

* wo 16 nov 20.00 uur Re-kerk:
Vogelwijkkring. Onderwerp:
Werkschrift bij 'Wij geloven-wat
geloven wij?' (pag. 15-22)

* vr 25 nov 10.15 uur Re-kerk:
Kring voor slechthorenden.
Onderwerp: Vlugschrift
'Wederzijds - interreligieuze
ontmoeting'

mw M.L. van Royen-Krol

* ma 31 okt 10.00 uur
Gesprekskring 2000, t.h.v. mw
E. Van Heijst-Oudshoorn, van
Stienhovenstraat 19. Thema:
Ontmoetingen in de bijbel. 8
persoonlijke portretten (red.
Janet van Dijk); hfdst. 1:
Bileam, door eigenbelang
ziende blind

Agenda DoRe

* vr 11 nov 14.30 uur Do-Re
Gesprekskring, t.h.v. mw
E. v.d. Kley, Steenvoordelaan
204. Onderwerp: 'Ontstaan
van het christendom' (pag. 114
e.v.) o.l.v. ds Philipp